

Formosa — uttanveltað ríki

TAD SEINASTA, SUM ER FRAMFARIÐ Í SAMBANDI VIÐ ALHEIMSSTØÐU KINA, HEVUR REIST MÁLIÐ, UM TÍÐIN ER KOMIN AT HAVA FÓLKAATKVØÐU Á FORMOSA

ER NYGGJ GONGD KOMIN Í FORMOSA-POLITIKKIN? TAD ER LIKT TIL AT GRUNÐARLAGIÐ UNDIR FORMOSASTJÓRN CHIANG KAI-SKEKS ER FARIN AT RILLA, EITT DØMI ER, AT FLOKKUR HANSARA TAPTI BORGARSTJÓRAVALIÐ Í HØV UÐSSTAÐNUM TAIPHE OG FLEIRI ØÐRUM STÓRUM BYUM.

TEIR UTTANVELTAÐU

SIGRAÐU

Teir uttanveltaðu sigraðu, í Taiphe sigraði uttanveltaða váleynið Henry Kao yvir Kuomintangval-evninum Chou Pai-lien, Kao hevur áður — í tíðarskeiðinum 1954—57 — verið borgarstjóri í Taiphe. Hetta er fyrstu ferð, nakar hevur vunnið sigur á Kuomintang í høv-uðsstaðnum. Men hetta valið hevði størri politiskan týdning, tí Kao sigur bart út, at áður hava náti-onalistarnir svikað undir valinum.

ROYNDI AT SKIPA

ANDSTØÐUFLOKK

Kao er 52 ára gamal, lærður til verkfrøðing í Japan og USA. Aftaná valsigurin í 1957 royndi hann at skipa ein andstøuflokk. Ein av hansara næstu medarbeiðarum varð settur fastur, og tað samá var nærum hent honum sjálvum.

Víðurkenning Frankarikis av kinesisku fólkarrepublikkin, feðr Chou En-lai's til fleiri afrikansk fínd og mótmæli senator Fulbrights móti Kinapolitikki USA's, hava nættuliga sett ferð á Formosa-málið.

Kendur japanskur blaðmaður og japanskur professari dr. Sclaipino lærður við Harvard universitetið og serfrøðingur á fjareystligum málum eru komnir til tað úrslit, at Kina-málið einans kann loysast á tann hátt, at Formosa verður uttanveltað ríki.

FÓLKID YNSKIR

UTTANVELTASTØÐU

Sclaipino, professari, er kominn til tað úrslit, at um fólkid á Formosa slapp at velja, er tað eingin ivi um, at tev valdu uttanveltaðu stöðuna. Tað er óhugtandi, at fólkid valdi politiska og økonomiska systemið, sum er galdandi í Kommunista-Kina, tá hetta systemið í øllum varð Formosabúgvum eitt afturstig.

Hvat kann gerast? Jú, allur Kiná politikkurin má umskipast, meinar professarin, T.v.s. at vit í øllum livsins forumugu víðurkenna kinesisku fólkarrepublikkina sum eitt stórveldi; tað er komið fyrri at verða, og Peking-stjórnin hevur de facto vald yvir meira enn 700 milj. menniskjum.

TVEY RIKI MUGU

VÍÐURKENNAST

Tað er av grundleggjandi týðningi fyrri frælsa heiminn at Kommunistakina fær sín fulla lut í al-

heimspolitikkinum. Legg til merkis, hvussu ómetaliga nógv hetta hevur ávinkað idologisku stöðu Sovjets tey seinastu 15 árin.

Einasta holla stöða mótevogis Nationalistkina er at ástinna, at tað í dag eru tvey sjálvstøðug ríki, og at fólkid á Formosu fær rætt til sjálvt at avgera framtíðarlagnu sína. Tað verður sagt, at hvørki av londunum vilja ganga við til sjálvt at avgera framtíðarlagnu sína. Tað verður sagt, at hvørki av londunum vilja ganga við til hetta; men kortini er hetta einasta loysnin.

Japanskur blaðmaðurin sigur, at ein má minnst til, at 10 milj. Formosabúgvur veruliga eru undir valdi hjá 200.000 kinesiskum flóttarmonnum, USA átti at verið komið so langt ávegis í sínum Kinapolitikki, at amerikunenn sóu, at neyðugt var at taká stöðuna sum heild til nýggja umhugsan Hann meinar, at tað má verða avgerandi týðning, hvat Formosabúgvur sjálfir halda. Um teir í dag sloppu til valborðið er eingin ivi um, at úrslitið ikki varð høv-uðslandinum til vildar. Tvørur-ímóti ynskir fólkid eitt uttanveltað Formosa sum limur í frælsa heim-

Tann møguleiki er kortini til stöðar, at Chiang-menninir í einari tilikari stöðu, lættliga kundu funnið uppá at gjørt rossahandil við kommunistarnar, bara teir fingu loyvi til framvegis at sita við ræðinum á Formosa sum ein kinesiskur landslutur.

FÓLKAATKVØÐA UNDIR

EFTIRLITI ST

Japanskur blaðmaðurin heldur, at fólkaatkvøða undir eftirliti frá ST eigur at fara fram. Viðari má fáast í lag sáttmáli millum báðar partar um framtíðarstöðuna, og síðan eiga teir 2 miljónir kinesarar nír at fáa høvi til at velja ímillum, annaðhvørt teir vilja fara heimafurt til Kina ella gerast Formosa-borgarar.

Tað er eingin orsök at halda, at teir 10 miljónir taiwanesararnir hava nakað ynskji um at býta núverandi einareði við eitt reytt einareðið. Verður Formosa uttanveltað, skuldi tað ikki verið tørfert at loyst umboðsmálið, eitt nú í ST, og hin mákli spenningurin, sum nú valdar í Formosabúgvum vildi horvið, so skjótt allir Formosahermenn vórðu tiknir burtur av oyggjunum Quemoy og Matsu við kinesiska meginlandið.

Síðan seinasta heimsbardaga hava náti-onalistisku rørlumár havt til endamáls at frigið londini frá hjálandstýri. Eitt land fyri og annað eftir, bæði í Asiu og Afríku, hava vunnið sjálfstýri. Formosa kann ikki vera eitt undan tak.

Tryggingarsambandið FØROYAR

Føroya Krigstrygging	Tlf. 1090
Føroya Sjóváttrygging	- 1090
Føroya Brunatrygging	- 1098
Føroya Vanlukutrygging	- 1721

Vit tryggja:

Bátar, skip, vorur, hús, innbúgv, akfør o. a.

Føroyingar eiga at tryggja í landsins egnu trygging.

Pf. J. F. KJØLBRO

Telegrammdr.: „Kjolbro“ - Telf. 5489 (6 linjur) - Telex 20

Handilsvirkir

Allar vanligar vorur í heil- og smásölu.

ÚTGERÐARFELAG
ÍSIRKIR OG KULÐAGØYMSLUR
HERMETIKKÍÐNADUR
FISKAMJØLS- OG SILDAMJØLSVIRKI
KLAKSVÍKAR SLEIPISTØÐ (mekaniskur verkstaður) ger alt vanligst skipsarbeiði og nýbyggingar.
VÆLLVIRKI (við nýmótans spunalögum).
KLAKSVÍKAR BKIKKSMÍÐJA Sanitetsvorur, rør. Ger alt vanligst blikksmiðjuarbeiði og rørleggjararbeiði. Setur upp miðstöðuhitaverk.

Innflutningur:

Matvorur, klæðnavorur, salt, kol, olja, timbur og bygnings-tílfar. Allar vorur til skipaútgærd.

Útflutningur:

Fiskaflokk, ísfiskur, saltfiskur, klippfiskur, hermetikk.

PARTAFELAGIÐ

SJOVINNUBANKIN

HØVUÐSSKRIVSTOVA — TÓRSHAVN

Telefon 1150 — Telex 29

TELEKSAMBAND VIÐ ALLAN HEIMIN

Setið peningin inn, so verður hann í landinum og egna vinnulívi okkara á sjógvum sum á landi at gagni.

Innlánsrentan er

Við 3 mánaða uppsøgn	4 % p. a.
Á vanligari bankabók	3 1/2 % p. a.
Á tjekk-konto	2 % p. a.

Tosið við okkum, tá tygum hava figgjarspurningar at greiða, eitt nú viðvíkjandi skipa- ella húsabygging.

Deildir:

Norðureyar:	Norðoya Banki	Klakksvík	tlf. 5296
Eysturoy:	Runavíkar	avgreiðsla	tlf. 7017
Vágar:	Sjóvinnubankin,	Sørvági	tlf. 19
		Sandavági	tlf. 101
		Miðvági	tlf. 30
Sandoy:		Sandi	tlf. 42
Søðuroy:		Hvalba	tlf. 48

Alt bankayrki her á landi og við útheimin verður úttent

Bankin er opin hvønn gerandisdag kl. 10—12 og 14—16
Leygardag kl. 9.30—12.30

Hin føroyski bankin

KUNSTGØDNING

Nyt lager er hjemkommet af:

superfosfat gran. 7,8% P
kali-superfosfat 1:2
kaligødning, gran. 49% K
Nitrophoska
Hoechst

Største lager

Billigste priser

Pf. Valdemar Lützen

Telefon 1020 — 3 linjer

GRÓT OG SKERVUR

Øll, ið vilja keypa skerv ella grót, eiga at venda sær til kommunukantónið.

Grót og skervur megu vera goldin fyrst, áðrenn tey verða heimtað.

Bilstjórar verða ámintir, at teir ikki kunnu heimta grót ella skerv uttan við einum limi av vegnevndini ella einum umboðsmanni fyri kommununa.

ERODBIAR SOKNAR KOMMUNA

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn